

ROBSONNING 10 GURUHLI KLASSIFIKATSIYASI BO'YICHA KESAR KESISH CHASTOTASINI BAHOLASH

Djuraxodjayeva Gulnara Sattievna

Tibbiyot fanlari doktori

Oblayorova Muxlisaxon Inyaminjon qizi

*Farg'ona jamoat salomatligi tibbiyot institut Akusherlik va ginekologiya
yo'nalishi 3-kurs magistr*

Annotatsiya: *Robson tasnifi akusherlik shifoxonalari ishini 10 guruhli tasnif bo'yicha baholash, har bir guruhdagi ko'rsatkichlarni tahlil qilish orqali har bir tug'ruq majmuasidagi ko'rsatilayotgan tibbiy yordam sifatini baholash, uni boshqa shifoxonalar bilan solishtirish va bu orqali kesar kesish orqali tug'ilish ko'rsatkichlarini kamaytirish strategiyasini ishlab chiqishga yordam beradi.*

Kalit so'zlar: *kesarcha kesish, Robson klassifikatsiyasi, kesarcha kesishga ko'rsatmalar, kesarcha kesish vaqtidagi va undan keyingi asoratlar, spontan tug'ruq, elektiv kesarcha kesish amaliyoti, kesarcha kesishdan keyingi tabiiy tug'ruq, onalar o'limi, foydalanilgan adabiyotlar.*

Kesar kesish chastotasini kuzatish va taqqoslash uchun standartlashtirilgan xalqaro miqyosda qabul qilingan tasniflash tizimining yo'qligi ushbu tendentsiyani yaxshiroq tushunish uchun to'siqlardan biridir. Bunday tasniflash tizimi xalqaro miqyosda qo'llanilishi kerak, shuningdek, shifokor klinitsistlar, muassasa rahbarlari, jamoat sog'liqni saqlash organlari va ayollarning o'zlari uchun foydali bo'lishi kerak. Bunday tizim oddiy, klinik ahamiyatga ega, hisobot beradigan, takrorlanadigan va tekshiriladigan bo'lishi kerak [1]. 2001 yilda Doktor M. Robson akusherlik statsionarlarning faoliyatini 10-guruhli tasnif yordamida baholashni taklif qildi, bu har bir guruhdagi kesar kesish chastotasini tahlil qilish, uni boshqa statsionarlar bilan taqqoslash va abdominal tarzda tug'dirib olish ulushini kamaytirish yo'llarini izlash imkonini berdi [7]. Tizimning afzalliklari shundaki, u butun dunyo bo'ylab perinatal natijalarni tekshirish uchun ishlatilishi mumkin. Bu barcha klinisyenlarga bir-biridan o'rganish va ularning natijalari asosida o'z amaliyotini tekshirish imkonini beradi. Ushbu ma'lumotlar bazalarida ayollarning ko'pligi muqarrar ravishda perinatal yordam sifatini yaxshilashga yordam beradi. Tasniflashdan foydalanish akusherlik xizmati rahbarlari va akusherlik shifoxonalarining bosh shifokorlariga tavsiya etiladi. Ushbu tasnifdan foydalanish quyidagilarga yordam beradi:

-umumiy operativ tug'ruq darajasiga eng katta va eng kichik hissa qo'shadigan tug'ruqdagi ayollar guruhlarini aniqlash;

-operativ tug'ruq foydalanishni optimallashtirishga qaratilgan chora-tadbirlar samaradorligini baholash

-ushbu guruhlarda yetkazib berish natijalarini tahlil qilish orqali tibbiy yordam sifatini baholash.

Garchi ko'plab mamlakatlardagi akusherlar va akusherlar allaqachon o'z tanlovlarini amalga oshirgan bo'lsalar ham, tizimni milliy va xalqaro darajada ma'qullash juda muhimdir. Hozirgi vaqtda tizimni faqat Kanada akusherlik va ginekologlar jamiyati [5] va JSST rasman ma'qullagan [3].

Robson tasnifi 2015 yilda ushbu tasnif JSST tomonidan ma'qullanib, uni JSST a'zo davlatlarni akusherlik klinikalarida qo'llash tavsiya qilindi [3]. 2016 yilda FIGO doimiy ravishda sog'liqni saqlash muassasalarida va muassasalar o'rtasida kesar kesish ko'rsatkichlarini baholash, nazorat qilish va taqqoslashning global standarti sifatida Robson tasnifini tavsiya qilgan [7]. Robson tasnifi homilador bo'lishga va tug'ishga ruxsat berilgan aniq belgilangan, klinik jihatdan muhim ayollarning guruhlarini istiqbolli ravishda aniqlash va nisbatan bir hil ayollar guruhidagi kesar kesish o'tkazishga ko'rsatmalarining farqini o'rganish uchun ishlab chiqilgan [9]. Robson tasnifi nafaqat kesar kesish jarrohlik amaliyoti orqali tug'uvchi, balki barcha ayollar uchun mo'ljallangan. Bu to'liq perinatal tasnif hisoblanadi [8]. Ushbu tizimdan istiqbolli foydalanish mumkin bo'lganligi sababli, qabul qilingan har bir tug'uvchi ayolni darhol bir nechta asosiy xususiyatlarga ko'ra tasniflash mumkin bo'ladi. Tasniflash oddiy, ishonchli, takrorlanadigan, klinik jihatdan ahamiyatli va istiqbolli hisoblanadi [8]. Kesariya bo'yicha jarrohlik ko'rsatkichlari butun dunyo bo'ylab o'sib bormoqda, ammo bu o'sishning hal qiluvchi omillari, ayniqsa, kam daromadli va o'rta daromadli mamlakatlarda bahsli. Ushbu tadqiqotda biz JSSTning sog'liqni saqlash muassasalarida tug'ilishlar bo'yicha ikesar kesishita ko'p mamlakatli tadqiqotida Robson tasnifidan foydalangan holda, aniq akusherlik populyatsiyalarining kesar kesishko'rsatkichlarining o'zgarishiga qo'shgan hissasini tahlil qilishni maqsad qilgan. Robson tizimi barcha tug'ruqlarni beshta parametr asosida o'nta guruhdan biriga ajratadi: akusherlik tarixi, tug'ruqning boshlanishi, tug'ruq soni, yangi tug'ilgan chaqaloqlar soni va homiladorlik yoshi.[4] Robson tasnifidan foydalanish butun dunyo bo'ylab tez va o'z-o'zidan o'sib bormoqda. Ba'zi cheklovlarga qaramay, ushbu tasnifni amalga oshirish va izohlash oson. Bir nechta taklif qilingan o'zgartirishlar uni amalga oshirishda ishlayotgan ob'ektlar va mamlakatlarga yordam berish uchun foydali bo'lishi mumkin[8].

Robson mezonlaridan foydalanish mamlakatlar va vaqt nuqtalari bo'yicha ma'lumotlarni standartlashtirilgan taqqoslash imkonini beradi va kesar kesishko'rsatkichlarining o'zgarishiga olib keladigan kichik populyatsiyalarni aniqlaydi. Ilgari kesar kesishbo'lgan ayollar o'rtacha yoki past insoniy indeksiga ega bo'lgan mamlakatlarda umumiy kesar kesishko'rsatkichlarining tobora muhim belgilovchi omili hisoblanadi[4]. Jarayonning chastotasini kamaytirish strategiyasi tibbiy jihatdan keraksiz birlamchi kesar kesishdan qochishni o'z ichiga olishi kerak. Induksiya va tug'ruqdan oldingi kesar kesishuchun holatni tanlashning takomillashtirilgani ham kesar kesishbo'limini kamaytirishi mumkin. Kesariy kesish tezligini tahlil qilish uchun JSST Robson texnikasidan foydalanishni tavsiya qiladi.[2] 10 guruhli tasniflash tizimi (TGkesar kesish) barcha perinatal hodisalar va natijalarni o'lchash va solishtirish mumkin bo'lgan batafsil tahlil qilish uchun umumiy boshlang'ich nuqtani ta'minlaydigan oddiy usuldir[7].

Robson tasnifi nisbatan bir hil bemorlar guruhlarini yaratish uchun ishlab chiqilgan va taqqoslash uchun asos bo'lib xizmat qilish tavsiya etiladi.[5] Shunga qaramay, bu tadqiqotida

viloyatlar va shifoxonalar o'rtasida Robson guruhleri ichida kesar kesish stavkalarida katta o'zgarishlarni aniqladi. Biz Robson 1 guruhini batafsil ko'rib chiqdi va juda bir xil past xavfli guruhni yaratish uchun oldindan mavjud bo'lgan xavf omillari bo'lgan ayollarni istisno qildi va hali ham bu juda past xavfli guruh orasida ham viloyat darajasidagi va kasalxona darajasidagi o'zgarishlarni topdi. Ushbu topilmalar klinik amaliyotlardagi farqlarni ko'rsatadi.

REFERENCES:

1. Betran AP, Gulmezoglu AM, Robson M, Merialdi M, Souza JP, Wojdyla D, et al. WHO global survey on maternal and perinatal health in Latin America: classifying caesarean sections. *Reprod Health*. 2009;6:18.
2. Противопоказания к кесареву, эпидуральной и спинальной анестезии (рус.), Кесарево сечение (27 июля 2018). Архивировано 23 августа 2018 года. Дата обращения: 22 августа 2018.
3. Российские клинические рекомендации по диагностике, лечению и профилактике венозных тромбозных осложнений. — М: Медиа Сфера, 2010. — 53 с.
4. Gibbons L, Belizan J, Lauer J, Betran A. Inequities in the use of caesarean sections in the World. *Am J Obstet Gynecol*. 2012; 206: 331.
5. Abera Kenay Tura^{1,2}, Olga Pijpers³, Myrna de Man³, Myrthe Cleveringa³, Ingeborg Koopmans³, Tadesse Gure^{4,5}, Jelle Stekelenburg^{6,7} Analysis of caesarean sections using Robson 10-group classification system in a university hospital in eastern Ethiopia: a cross-sectional study. 980 women who underwent CS from January 2016 to April 2017.).
6. Буянова С.Н., Юдина Н.В., Барто Р.А. Редкие осложнения кесарева сечения — пузырно-маточные свищи. *Российский вестник акушера-гинеколога*. 2018;18(3):83-87. Buianova SN, Iudina NV, Barto RA. Vesicouterine fistulas are rare complications of cesarean section. *Russian Bulletin of Obstetrician-Gynecologist*. 2018;18(3):83-87. (In Russ.) <https://doi.org/10.17116/rosakush201818283-87>.
- 7.
8. Рудзевич А.Ю., Глашадзе Р.Р., Попкова Л.А. АНАЛИЗ ЧАСТОТЫ КЕСАРЕВА СЕЧЕНИЯ ПО МЕТОДУ РОБСОНА В РОДИЛЬНОМ ДОМЕ 2-ГО УРОВНЯ // *Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований*. — 2021. — № 8. — С. 16-20; URL: <https://applied-research.ru/ru/article/view?id=13256> (дата обращения: 13.04.2023)